

Magyarország története a koalíciós korszakban (1945–1949)

– vetíthető oktatási segédanyag –

Keglevich Kristóf

Budapesti Fazekas Mihály
Gyakorló Általános Iskola
és Gimnázium

Budapest, 2020

*Az előző dián: az ideiglenes Kossuth híd
(1946–1956/1960)*

Fő motívumok

- előzmények:
a II. világháború pusztítása
- szovjet megszállás
- a párizsi béke
- a koalíció évei, a demokrácia kísérlete
- a vasfüggöny leereszkedése Európára
- a kommunista diktatúra kiépítése
– Mo. szovjetizálása

1946. február 1. – a II. magyar köztársaság

*A Magyar Kommunista Párt
szalámitaktikája*

1. Előzmények

a) Trianon

b) Revíziós lépések → Mo. belesodródik a II. vh-ba

c) 1944. márc. 19. (vas) – német megszállás, függetlenség elvesztése
→ vidéki zsidóság (kb. 440 ezer fő) †

d) 1944. okt. 15. (vas) – kiugrási kísérlet kudarca
→ SZÁLASI F. nyilas rémuralma
→ a 200 ezer főnyi bp-i zsidóság fele †

e) Mo. hadszíntérré válik

- tiszántúli hadműveletek:
 pl. debreceni páncéloscsata (1944. okt.)
- Budapest ostroma: 1944. dec. 24.
 → 1945. jan. 18. (Pest),
 → febr. 11. (Buda, kitörés) / 13.
- a németek „Tavaszi ébredés” hadművelete
 1945. márc. → zalai olajmezőkért

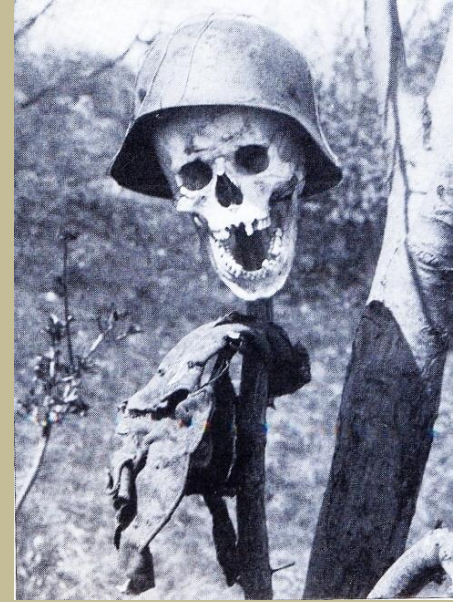
Margit híd: miközben a németek aláaknázzák, 1944. nov. 4-én úgy robban föl, hogy rajta van a forgalom

1945. ápr. 4. – a **hírek szerint** a Vörös Hadsereg kiűzte
Mo.-ról az utolsó német egységeket is
(**Nemesmedves [Ny-i határszélen] fölszabadul**)
→ a kommunista korszakban
államünnep (**1950–1989**)

Mo.-on vége: – a nyilas uralomnak
– a II. vh-nak
– az „úri” Magyarországnak

*Zugliget,
1945
nyara*

f) Háborús károk

- 800 ezer ember †
 - ↳ **kb. 500 ezer** zsidó,
150–200 ezer katona,
150–200 ezer polgári lakos
- 800–900 ezer hadifogságban
„málenkij robot”, sokan †
 - ↳ [szó szerint: kis munka]
többéves nehéz fizikai
kényszermunka a SZU-ban

*Magyar-német katonatemető
Budakeszi és Budaörs között*

Az Erzsébet híd és a Lánchíd az ostrom után

- összes híd elpusztult
- nemzeti vagyon 40%-a elpusztult,
gyárak 90%-a megrongálódott...
- szovjet hadsereg zabrált (dávaj csaszi = add az órát!)
- nőkön tett erőszak
- élelmiszerhiány

*A felrobbantott Lánchíd és a Budavári Palota 1946. február 3-án
(Figyelemre méltó: 1. a Duna be van fagyva, 2. a Palota régi kupolája)*

2. Az ország irányítása

a) felszabadulás vagy megszállás: mindkettő
az ország szuverenitása 1947. febr. 10-én áll helyre
↳ párizsi béke

b) SZEB = Szövetséges Ellenőrző Bizottság

– elnöke **KLIMENT JEFREMOVICS VOROSILOV** →
két elemiit végzett

10 éves korától szülei szénbányában dolgoztatták
a fehér egyenruhát és a fehér cipőt kedveli
mindenki „SZTÁLIN barátja”-ként emlegeti

– hatásköre: pártok engedélyezése / betiltása
letartóztatások, személyi kérdések
parlamentben bármit megakadályozhat
cenzúra, külpolitika...

– döntő szovjet befolyás

← Jalta (1945. febr.): Közép-Eu. szovjet befolyási övezet,
bár a szabad választások [elvben] biztosítottak...

c) Ideiglenes Nemzetgyűlés

- 1944. dec. 21. (SZTÁLIN születésnapja) – dec. 22. ülészik az év legsötétebb napja
- ← ideiglenes nemzetgyűlési választások: 1944. dec. a már felszabadult területeken nyílt szavazás, tömeg igenel / tiltakozik
- Debrecenben (függetlenségi hagyományok – 1849!)
- 1945 tavaszán, ill. nyarán kiegészítik (← hadi események)

*Debrecen, a
református
kollégium
oratória*

d) Az Ideiglenes Nemzetgyűlés pártjai

↳ a Horthy-korszakban ellenzékben vagy illegalitásban

1. Magyar Kommunista Párt (MKP)

- moszkoviták: └ pártfőtitkár
RÁKOSI (ROSENFELD) MÁTYÁS
NAGY IMRE,
FARKAS MIHÁLY (LÖWY HERMANN),
RÉVAI (LEDERER) JÓZSEF,
GERŐ (SINGER) ERNŐ
- hazai illegálisok:
RAJK LÁSZLÓ,
KÁDÁR JÁNOS
- párttagság II. vh. alatt 2000
1945 tavasza 30 ezer
1945 ősze 500 ezer
← sok nyilasból lesz komm.
- ipari, szakképzetlen, radikális munkásság (szakképzett: SZDP)

2. Szociáldemokrata Párt

- legrégebb (1890: MSZDP), országos apparátus
- szakképzett, konszolidált munkásréteg, kisiparosok, gazdag parasztok
- KÉTHLY ANNA ↔ SZAKASITS ÁRPÁD, MAROSÁN GYÖRGY
könyvelő kőfaragótanonc péksegéd → „Buci Gyuri” gúnynév

kriptokommunisták: titokban az MKP szimpatizánsai

3. Nemzeti Parasztpárt

- a MKP leányvállalata
- szegény parasztság, akik most kapnak földet
→ támogatják a kommunistákat
- népi írók: pl. ILLYÉS GYULA + értelmiség: BIBÓ ISTVÁN, KOVÁCS IMRE

4. Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt (1930)

- legerősebb párt, (komm. ellenes) gyűjtőpárt
- jelmondata: Isten, Haza, Család!
- vezető: TILDY ZOLTÁN, NAGY FERENC: 1944-ben bujdostak
- balszárny: TILDY, **ORTUTAY GYULA**
centrum: KOVÁCS BÉLA (főtitkár), NAGY FERENC (elnök)
polgári, módos paraszti szárny
kereszténydemokraták

5. Polgári Demokrata Párt

Σ Id. Ngy. – komm. túlsúly (kb. 200-ból 70 komm.),
MKP: színleg a demokrácia szabályai szerint
(valójában a kezdetektől a proletárdiktatúrát építi)

e) Ideiglenes Nemzeti Kormány

(élén DÁLNOKI MIKLÓS BÉLA vezérezredes, —————→
az 1944. októberében átállt I. m. hadsereg parancsnoka)

3. Újjáépítés, a társadalom átrétegződése

└ 1945 tele és tavasza: Ny-on harcok, K-en megindul az újjáépítés

a) 1944. dec. **28.** – hadüzenet a hitleri Németországnak

b) 45. jan. **20.**, Moszkva – fegyverszüneti egyezmény

c) népbíróságok

BÁRDOSSY LÁSZLÓ (→ SZU elleni háború) és több miniszterelnök, miniszter, tábornok elítélése, kivégzése (Σ 189†), bebörtönzése

konceptiós perek

cél: a letűnt HORTHY-rendszer politikai elitjének megbélyegzése

d) jobboldali szervezetek betiltása

pl. pártokat, később (1948) a Magyar Cserkészszövetséget is

e) jóvátétel: Σ 300 M \$: 200 M $\rightarrow$ SZU,

70 M \$ $\rightarrow$ Jugoszlávia, 30 M \$ $\rightarrow$ Csehszlovákia

- gabona, mag, élőállat, facsemete
- meglévő berendezések leszerelése (hatvani áramfejlesztő telep, ajkai timföldgyár, ózdi vasmű, Chionin gyógyszergyár)
- ezenkívül újak gyártása szovjet műszaki feltételek szerint: 44 db komplett telefonállomás, 140 ezer telefonkészülék, 525 széles nyomtávú mozdony, 4640 nyitott vagon, hajók
- Σ Mo. gazdaságát éveken keresztül nagyon leterheli

f) földosztás: 45 márciusa $\rightarrow$ baloldal támogatottsága $\uparrow$

jelképesen Pusztaszeren kezdték

paraszság régi kívánsága (FKgP)

előzmény: 1919-ben KÁROLYI M. is megkezdte birtokainak felosztását

MKP is szorgalmazza (NAGY IMRE az Id. Korm. földművelésügyi minisztere)

$\rightarrow$ parasztság megnyerése

$\rightarrow$ kat. egyház, földbirtokosok meggyengítése

FKgP → életképes méretű parasztgazdaságokat **tervez**

MKP (+ a földnélkülieket képviselő NPP)

→ minél több törpebirtokot (még ha életképtelenek is)

hiszen ez átmeneti lépés → szovjet típusú kollektivizálás

elvették a 100 hold feletti úri + egyházi, a 200 hold feletti paraszti birtokokat (kártalanítási ígérettel – Ø)

**NAGY
IMRE**

kb. 640 ezer fő kap 5 holdnyi birtokot

– árutermelésre nem képes

– ország területének 1/5-ét osztják ki $\approx 3,3\text{M}$ hold

$\approx 5755 \text{ m}^2$

g) kb. 200 ezer német kitelepítése (1946–1947)

← kollektív bűnösség elve ← potsdami konferencia

KOVÁCS IMRE (NPP): „*A svábság egy batyuval jött ide, egy batyuval is menjenek!*” – kell a földjük

h) csehszlovák-magyar lakosságcsere (1946–49) – 100 ezer magyar kiutasítva CsSzl.-ból

↳ eufémizmus

← kassai kormányprogram (1945. ápr.):
magyarok és németek kollektív bűnössége

BENEŠ-dekrétumok (elnöki rendeletek):

→ németek és magyarok: $\emptyset$ állampolgárság

→ németek és magyarok deportálása, iskoláik bezárása

Helybeli nemzeti tanács Lučenecen.

1824/1945. szám eln.

HIRDET MÉNY.

Felhívjuk Lučenec város azon magyar anyanyelvű lakosságát, akik önként el akarják hagyni a város területét és Magyarországra akarnak távozni, hogy 7 napon belül ezen hirdetmény kihirdetésétől számítva jelentkezzenek a városháza 19. számú szobájában.

Azok a magyar nemzetiségű polgárok, akik jószántukból Magyarországra akarnak távozni, ezek azon célból magukkal vihetik összes ingóságaikat és ezeknek az átköltözkedésnél segítség lesz nyújtva.

A többi visszamaradott magyarok, akik jószántukból távozni nem akarnak, hivatalból lesznek kiutasítva Magyarországra hivatalosan engedélyezett csomaggal.

Lučenec, 17. augusta 1945.

Za:

Juraj Čánik v. r.

tajomník. — titkár.

Michal Falt'an v. r.

podpredseda. — alelnök.

F. albiflavus NORD. Lushan

*Az 1941. évi
népszámlálás
adatai szerint*

Losonc

14 987 lakosából

12 661 magyar

és 1735 szlovák...

4. 1945. nov. 4. – nemzetgyűlési választások

a) ált., titkos, egyenlő választás – Mo.-on az első és 40 évig az utolsó

– választójog (aktív-passzív):

minden 20 év fölötti állampolgár, ffi-nő is,

kiv. a háborús bűnösök

listás: nem egyéni jelöltre, hanem pártra lehet szavazni

VOROSILOV javaslata: a pártok osszak föl előre (!) a mandátumokat...

NEMZETGYŰLÉSI KÉPVISELŐVÁLASZTÁS * 1945. NOVEMBER 4. * NAGY-BUDAPESTI VÁLASZTÓKERÜLET

S Z A V A Z Ó L A P

NŐ

1.

Nemzeti Parasztpárt

Nemzetgyűlési
képviselőjelöltek :

Kovács Imre
Dr. B. Farkas Ferenc
Dr. Jócsik Lajos
Benedekfi Sámuel
Erdődy Mihály

2.

Magyar Radikális Párt

Nemzetgyűlési
képviselőjelöltek :

Dr. Csécsy Imre
Zsolt Béla
Dr. Kende Zsigmond
Wesselényi Miklós
Dr. Halász Aladár

3.

Polgári Demokrata Párt

Nemzetgyűlési
képviselőjelöltek :

Szent-Iványi Sándor
Schlachta Margit
Bródy Ernő
Pálffy József
Ruppert Rezső

4.

Magyar Kommunista Párt

Nemzetgyűlési
képviselőjelöltek :

Rákosi Mátyás
Rajk László
Vas Zoltán
Kossa István
Gerő Ernő

5.

**Független Kisgazda-,
Földmunkás- és
Polgári Párt**

Nemzetgyűlési
képviselőjelöltek :

Tildy Zoltán
Varga Béla
Dr. Oltványi Imre
Bereczky Albert
Dr. Csornoky Viktor

7.

Szociáldemokrata Párt

Nemzetgyűlési
képviselőjelöltek :

Szakasits Árpád
Kéthly Anna
Bán Antal
Dr. Ries István
Száva István

– eredmény:

FKgP 57%

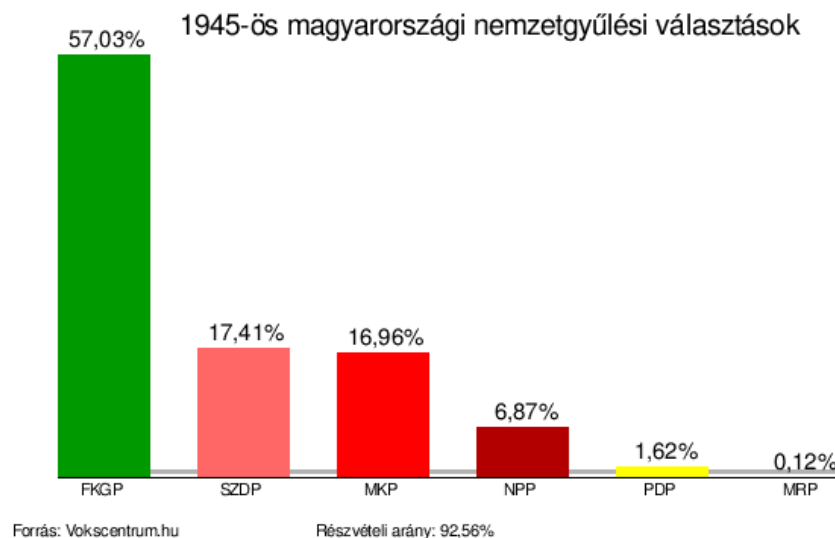
SZDP 17,4%

MKP 17%

NPP 6,9%

PDP 1,6%

Σ kb. 460 képviselő

– FKgP – abszolút többség, mégsem alakíthat egyedül kormányt

← SZEB

b) TILDY ZOLTÁN kormánya

– négypárti koalíció: FKgP: 7 min., MKP és SZDP: 3-3 min., NPP: 1 min.

└ MKP nem hagyható ki

– FKgP népszerűtlen tárcákat kap:

min.elnök (←): TILDY Z. – ref. lelkész
külügy, hadügy, újjáépítési (id. ANTALL JÓZSEF), pénzügy

- MKP → belügyminisztérium: NAGY IMRE, majd **1946-tól** RAJK LÁSZLÓ
 ↳ része: ÁVO = Államvédelmi Osztály (1946–48)
 → Államvédelmi Hatóság (1948–56)
 élén PÉTER GÁBOR (**EISENBERGER BENJAMIN**)
- közlekedésügy (GERŐ ERNŐ), népjóléti tárcák
- + SZDP, NPP kriptokommunista miniszterei

Σ korlátozott parlamentarizmus,
 négypárti koalíció

c) Tildy-kormány célja: újjáépítés,
 polgári demokrácia

d) gazdaság: stabilizáció

- nehéz körülmények,
 sok hadifogoly (munkaerő ↓),
 szovjet hadsereg ellátása, jóvátétel
- élelmiszerhiány → jegyrendszer
 → feketekereskedelem

- óriási infláció – az egyik legnagyobb a történelemben
 - └ pénz leértékelődése / áremelkedés

A világ legnagyobb címletű bankjegye. Már nem került forgalomba

egymilliárd billpengő = 10^{21} pengő

A Ludas Matyi c. hetente megjelenő (a MKP szolgálatában álló) vicclap karikatúrája

– 1946. aug. 1.: pengő → forint

1946. augusztus 1-je után utcaseprő takarítja az eldobált papírpénzeket

– államosítások (← MKP)

5. Államforma – 1946:I. tc. köztársasági törvény

→ 1946. febr. 1. – 1949. aug. 20. második magyar köztársaság

→ közt. elnök: TILDY ZOLTÁN

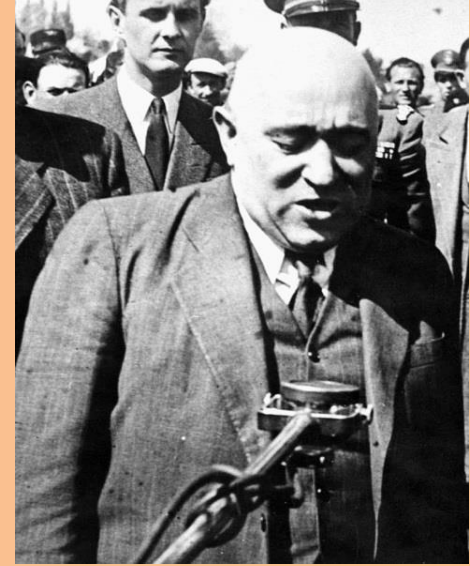
→ min.elnök: NAGY FERENC

→ új, sztálini alkotmány

6. Szalámitaktika ← RÁKOSI kifejezése

- MKP igyekszik szétzilálni („fölszeletelni”) a polgári demokrácia polgári bázisát
 - ← demagógia
 - ← megfélemlítés (ÁVO)
 - ← Vörös Hadsereg
- az SZDP-ban, FKgP-ban baloldali csoportok alakulnak
→ belülről bomlasztanak
- MKP követelésére csoportokat zárnak ki a rivális pártokból
(jobboldali „elhajlók”)
- Baloldali Blokk (1946. márc. 5.):
MKP, SZDP, NPP, szakszervezetek
tömegtüntetések („feketézők”, „tőkés”, „reakciósosok” ellen)

Tüntetés a Hősök terén, 1946. március 7.

- „*Földet vissza nem adunk!*” – hangzatos kommunista jelszó
 - ui. a FKgP felül akarja vizsgálni a földosztás során a közép- és gazdagparasztokat ért sérelmeket
 - ↔ MKP + kisparaszto
 - KOVÁCS BÉLA kiskazda földművelésügyi miniszter lemond
 - FKgP-ból kizárt képviselők (SULYOK DEZSŐ)
 - Magyar Szabadság Párt
- B-listázás (belügymin: NAGY I. → RAJK L.)
 - 1946-tól, 60 ezer közalkalmazott / tisztviselő elbocsátása (ez volt a cél: racionalizálni a létszámot)
 - érdekből pártokba áramlás, korrupció
 - FKgP bázisa gyengül
 - A: minden tekintetben megbízható
 - B: elbocsátható, de 1 éven belül visszavehető
 - C: pol. szempontból megbízhatatlan, elbocsátandó, vissza nem vehető
- civil szervezetek betiltása: pl. cserkészek (1948)

- 1946 **dec.**: felröppen a köztársaság-ellenes összeesküvés híre (nem volt ilyen)
- első nagy koncepció per
(**RAJK. L. belügymin., PÉTER G. találja ki a forgatókönyvet**)
- 1947. febr. 25. – kommunizmus áldozatainak emléknapja
KOVÁCS BÉLÁT (FKgP főtitkára) —————→

szovjet katonák
a SZU-ba hurcolják
(**parlament nem járult hozzá mentelmi jogának felfüggesztéséhez**)

Váci utca 54.

*KOVÁCS BÉLA 1956-ban szabadult,
szerepet vállalt NAGY IMRE 1956-os kormányaiban,
1958-ban parlamenti képviselő lett,
1959 †*

- NAGY FERENC miniszterelnököt is belekeverik (épp Svájcban van)
 → Mo.-n maradt kisfiával zsarolják
 → lemond, **nem jön haza Mo.-ra, de két dologhoz ragaszkodik:**

a 8 éves LACIKÁhoz
 SZTÁLINTól kapott limuzinjához

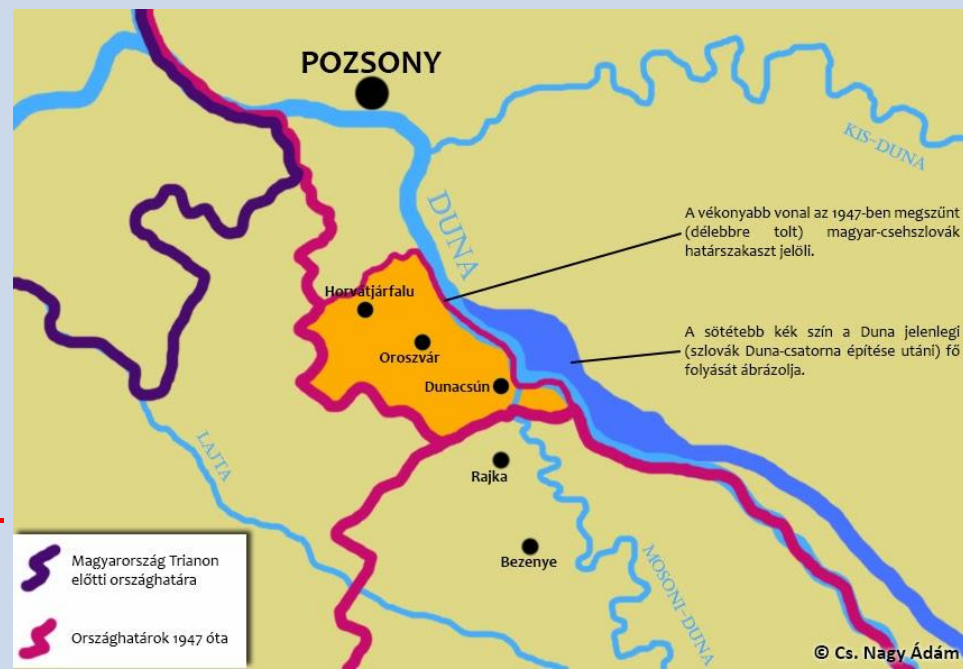
- DINNYÉS LAJOS (komm.-szimpatizáns kisgazda) kormánya
„Tényleg olyan, mint egy dinnye. Kívül zöld, belül vörös.”
„Micsoda ország ez, amelynek még én is miniszterelnöke lehetek!”

7. 1947. febr. 10. – párizsi béke

(Mo. – II. vh. szövetséges
 nagyhatalmai)

- trianoni határok
 + a pozsonyi hídfő (Oroszvár,
 Horvátjárfalu, Dunacsún)
 elcsatolása

(Rajka, Bezenye nem, bár Cseh-
 szlovákia azt a 2 falut is kérte)

- SZEB megszűnik
- jóvátétel: 200 M \$ → SZU, 70 M \$ → Jug., 30 M \$ → CsSzl.
 - az 1945. januárjában megkötött fegyverszüneti egyezményben is szerepel
 - 1945–1946: külön jóvátételi egyezmények az érintett államokkal
 - igen nagy teher az újjáépülő magyar gazdaság számára, főképp 1948-ig (utána újraszabályozzák az összegeket és a fizetési határidőket)
- a szuverenitás nem áll vissza, mert a szovjet csapatok Ausztria megszállására hivatkozva maradnak (utánpótlás biztosítása)
- kisebbségvédelem megszüntetése
 - ← HITLER annak idején erre hivatkozva kebelezte be CsSzl.-t
 - sehol senki nem szólalt föl a BENEŠ-dekrétumok, a bácskai 35 ezer magyar lemészárlása, a kárpátaljai magyar férfilakosság a Gulagra hurcolása stb. miatt

8. 1948 – a fordulat éve

- ← szovjet vezetés a radikálisabb átalakítás mellett dönt Közép-Eu-ban ← változó nemzetközi helyzet

8. 1948 – a fordulat éve ← szovjet vezetés a radikálisabb átalakítás mellett dönt Közép-Eu-ban ← változó nemzetközi helyzet

a) az 1947. aug. 31-i (kékcédulás) választások

– előrehozott ← vál. jog 1947. júl.-i módosítása

– eredmény: MKP 22,3%

FKgP 15,4%

SZDP 14,9%

NPP 8,3%

Σ FKgP + utódpartjai: 52% > MKP + szövetségesei: 46%

– kék cédula = ideiglenes választói névjegyzék kivonat:

ezzel az ember bárhol szavazhatott

az MKP csalása köztudott

(állami pénzen nyomtatja a hamis kék cédulákat,
aktivistái utaznak és faluról falura ismételten
leszavaznak)

MKP: 100–200 ezer hamis szavazat

→ volt, ahol a választási részvétel > 100%

→ e helyeken megsemmisítik az ellenzéki
szavazatokat (!!!)

2. számú nyilatkozat 510.005/1947. B. M. számú rendelethez.

..... országgyűlési képviselőválasztó kerület.

..... vármegye.

..... járás.

..... város.

..... község.

..... sz. szavazókör.

Névjegyzék kivonat

a saját szavazókra helyezett más körzetben szavazó részére
(1945: VIII. tc. 36. §-ának (2) bekezdése, 1947: XXII. tc. 17. §-a)

A választó { névjegyzékben feltüntetett sorszáma:

{ családi és utónéve (férjzett-nőnél a leánykori családi és utónév):

{ születési helye és éve:

Megjegyzés:

..... 1947. évi hó n.

Magyar Állami Nyomda, Budapest, 1947. — 5300.

az országgyűlési bizottság elnöke.

b) DINNYÉS LAJOS második kormánya:
átmenet az egypártrendszerbe

c) 1948: Magyar Dolgozók Pártja (MDP)

- ← MKP és az SZDP egyesül, látszólag demokratikusan (valójában komm. nyomásra) (jobbo. szocdemek, pl. KÉTHLY A. kizárva)
- ← kommunista program és vezetés
főtitkár: RÁKOSI

1956–1989: Magyar Szocialista Munkáspárt néven

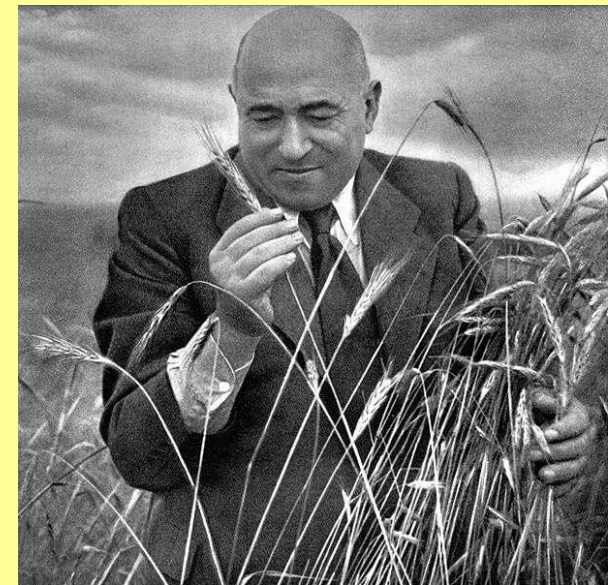
d) 1949. évi választások

Magyar Függetlenségi Népfront (1949)

- a maradék pártok szövetsége
- elnöke RÁKOSI

96,3% a Népfrontnak → álköalíció

a távolmaradásért retorzió járt
nincs törvény a pártok felosztatásáról

e) államosítások: földbirtokok (földosztás: 1945-től)
bankok (1947),
gyárak, üzemek,
(egyházi) iskolák (1948)

f) MINDSZENTY JÓZSEF esztergomi érsek pere (1949)

↳ élesen szemben áll az ország szovjetizálásával,
ráadásul legitimista

– koncepciós per → életfogytiglan
(1956-ban kiszabadítják)

vádak: – szervezkedés a demokratikus
államrend megdöntésére

– amerikai kapcsolatai

– valutacsempészs

– sok pap / lelkész meghurcolása, kivégzése

→ kikényszerített megállapodás az egyházakkal

→ békepapok (a kommunista kormányzattal való békén munkálkodnak)

g) új alkotmány (1949:XX. tc.)

– érvényben van: 1949. aug. 20. – 2011. dec. 31.

1989: gyökeres alkotmányreform

– sztálini alkotmány

a Párt = Kommunista Párt (MDP)
vezető szerepe

– Mo. népköztársaság

Elnöki Tanács

← közt. elnök helyett

tanácsrendszer

← önkormányzati rendszer helyett

– ún. RÁKOSI-címer (**nincs is címerpajzsa!**): 1949–1956

A képek forrásai

Címdia – Kossuth híd

<http://www.retromobil.hu/2014/09/16/igy-kozlekedtunk-regen-kossuth-hid/>

2. dia – Kossuth tér, szalámitaktika

https://mult-kor.hu/20110201_volt_egyszer_egy_koztarsasag

<https://slideplayer.hu/slide/1898823/>

3. dia – Margit-híd

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/42/Margit_h%C3%ADd_1944._november_4.jpg

4. dia – Budaörsi katonatemető, 1945 nyara a budai hegyekben

<http://budapest-szinterei.blog.hu/2012/10/09/kormanyovohely> (Ungváry Krisztián gyűjteményéből)

<http://budaors.utisugo.hu/latnivalok/magyar-nemet-katonatemeto-budaors-93413.html>

5. dia – Erzsébet híd a Belvárosi templommal, befagyott Duna

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/42/Erzs%C3%A9bet_h%C3%ADd_pesti_pilon_%281949%29_Fortepan_3985_%28cropped%29.jpg

<http://users.atw.hu/priskos/kelet/kepek/Magyarország/Budapest/tablo5kep1.jpg>

6. dia – Lánchíd, budai vár

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c0/Lanc_hid_-_Budapest_3_Febr_1946_Foto_Takkk_Hungary.jpg

7. dia – Vorosilov

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a6/Kliment_Voroshilov.jpg

8. dia – Ideiglenes Nemzetgyűlés, a debreceni Református Kollégium oratóriuma

<https://korok.webnode.hu/products/nepi-demokratikus-atalakulas-magyarorszagon-1945-19481/>

<https://civishir.hu/helyben-jaro/2019/12/75-eve-ult-ossze-debrecenben-az-ideiglenes-nemzetgyules>

9. dia – Mallász Gitta 1945-ös választási plakátja

https://szentimreantikvarium.hu/katalogus/index.php?action=item_details&item=15107

10. dia – Kéthly, Szakasits, Marosán

<https://merce.hu/2017/11/16/a-magyar-baloldal-lelkiismerete-volt-127-eve-szuletett-kethly-anna/>

https://hu.wikipedia.org/wiki/Szakasits_%C3%81rp%C3%A1d#/media/File:Szakasits_%C3%81rp%C3%A1d_1949.jpg

<https://neb.hu/asset/phpDEYHIM.pdf>

11. dia – Dálnoki

https://hu.wikipedia.org/wiki/Mikl%C3%B3s_B%C3%A9la#/media/File:B%C3%A9la_Mikl%C3%B3s_de_D%C3%A1lnok_1944.jpg

12. dia – Bárdossy pere a Zeneakadémián, kivégzése

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/mti-kepgyujtemeny/haborus-bunosok/nepbirosagi-targyalas-bardossy-pere>

<http://www.nyugat.hu/tartalom/galeria/gal20091223134407>

14. dia – Földosztás

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/mti-kepgyujtemeny/a-kormany-tevekenysege-1944-es-1948-kozott/foldosztas-ujpesten-1945-aprilisaban>

<http://ujgyenlito.hu/wp-content/uploads/2015/09/Sipos.pdf> (Letöltés: 2016. február 2.)

15. dia – Ki a svábokkal!

https://napitortenelmiforras.blog.hu/2016/02/09/a_svabkitelepites_margojara
http://pilisvorosvar.hu/vorosvariujsg-regi/2013/januar/images/vorosvariujsg_025.jpg

16. dia – Losonci plakát a magyarok kitelepítéséről

<https://turul.info/napok/felvidekikitelepites>

17. dia – 1945-i választások

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ec/Nemzetgy%C5%B1%C3%A9si_k%C3%A9pvisel%C5%91-v%C3%A1laszt%C3%A1s_budapesti_szavaz%C3%B3lapja_1945._november_4-%C3%A9n.jpg

18. dia – Diagram, Tildy

https://hu.wikipedia.org/wiki/1945-%C3%B6s_magyarorsz%C3%A1gi_nemzetgy%C5%B1%C3%A9si_v%C3%A1laszt%C3%A1s
<http://www.origo.hu/tudomany/tortenelem/20140131-masodik-vilaghaboru-magyarorszag-szovjetunio-magyarorszag-ujjaalapitasa.html>

19. dia – Szappanjegy

https://ebner.blog.hu/2012/04/28/kozpontilag_iranyitott_fogyasztas_es_egy_budai_polgarcsalad_1941-1944

20–21. dia – Infláció: karikatúra, három pengős kép, forint

<http://nol.hu/kultura/a-penz-sem-penz-1624905>
<http://www.erdekesvilag.hu/a-legnagyobb-hiperinflaciok-a-vilagon/>
<http://mek.oszk.hu/01900/01906/html/index1434.html>

22. dia – Rákosi, tömegtüntetés (1946. márc. 7.)

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/db/M%C3%A1ty%C3%A1s_R%C3%A1kosi.jpg
http://hvg.hu/velemeney/20070215_terez

24. dia – Kovács Béla

<http://www.huszadikszazad.hu/1946-majus/politika/kovacs-bela-jaszberenyben>
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/93/B%C3%A9la_Kov%C3%A1cs_plaque_Bp05_V%C3%A1ci54.jpg

25. dia – Pozsonyi hídfő

<http://magyar-historia.blogspot.com/2014/02/a-masodik-magyar-koztarsasag-kora.html>

27. dia – 1947-i választások eredménye, kék cédula

https://www.mozaweb.hu/Lecke-TOR-Tortenelem_8-Magyarorszag_szovjetizalasa-102080 *(Letöltés: 2016. február 2.)*
<http://barankovics.hu/keresztenydemokracia-adatbazis/mi-micsoda/1947-es-orszaggyulesi-valasztasok>

28. dia – 1948: munkáspártok egyesülése, Rákosi

<http://mek.oszk.hu/01900/01906/html/index310.html>
<http://mek.oszk.hu/01900/01906/html/index1804.html>

29. dia – Mindszenty

http://orojan.blog.hu/2010/05/04/harmincot_eve_hunyt_el_mindszenty_biboros
https://m.blog.hu/or/orsvezer/postimage/mindszenty_1516095585.jpg

30. dia – Rákosi-címer, 56-os zászló

https://hu.wikipedia.org/wiki/R%C3%A1kosi-c%C3%ADmer#/media/File:Coat_of_arms_of_Hungary_%281949-1956%29.svg
https://1956.blog.hu/2009/10/19/stipi_stopi_56

(A letöltések időpontja: 2020. május 3.)